

Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

Bulletin of Science and Education

№ 5(11) 2023

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 5(11) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

**Public organization
"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"**

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 5(11) 2023

Kiev – 2023

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5\(11\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11))

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»):
журнал. 2023. № 5(11) 2023. С. 945**

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 31.05.2023, № 14/5-23)

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу
присвоєні категорії "Б" із історії
та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)
та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від
23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології
(спеціальність - 035 філологія).**

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- Головня Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- Коштар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)

- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любова Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського" (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хипровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шермет Інесса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Ankhym O.I. <i>TRANSNATIONAL DIMENSION OF THE NOVEL "KUKOLKA" BY LANA LUX</i>	15
Sikaliuk A.I., Lytvyn S.V. <i>EDUCATIONAL TERMINOLOGICAL DICTIONARIES: CLASSIFICATION AND METHODS OF THEIR COMPOSING</i>	27
Tsymbalov V.S. <i>BRANCH CLASSIFICATION OF MEDICAL VOCABULARY IN ENGLISH LANGUAGE WITH AN ETYMOLOGICAL ASPECT (BASED ON THE MATERIALS OF THE DICTIONARIES, TAKING INTO ACCOUNT THE LETTER 'B')</i>	39
Білогорка Л.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ТА ТЕРМІНІВ ЮРИДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ</i>	54
Варинська А.М., Фоміна І.Л. <i>ПОНЯТТЯ ДІАЛОГУ У СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ КОМУНІКАЦІЇ</i>	64
Войналович Л.П., Левун Г.Г., Абрамович В.Є. <i>УКРАЇНІЗМИ ЯК СПОСІБ ПОПОВНЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	77
Гурський І.Ю. <i>РОЗВИТОК «SOFT SKILLS» У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	88
Дихта Н.М., Явдошук А.А. <i>ЛІНГВОМЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНОМУ ВИЩІ (БІЛІНГВАЛЬНИЙ/ БІКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ)</i>	102
Дихта Н.М., Явдошук А.А. <i>МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	116

Дяденко Д.О. <i>ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ COVID-19 У ФРАНЦУЗЬКОМУ МЕДІАДИСКУРСІ</i>	127
Кір'якова Д.Д. <i>ЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТИ ЯВИЩА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ</i>	142
Кузьменко Н.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ У ТЕКСТАХ ІНСТРУКЦІЙ</i>	157
Левун Г.Г., Левчик Н.С., Журкова О.Л. <i>ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНOSTІ АНГЛІЙСЬКОГО ДІЄСЛОВА У СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОМУ АСПЕКТІ</i>	169
Малій А.С., Морозовська Л.Ф., Штохман Л.М. <i>CASE STUDY ЯК СУЧАСНИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	180
Мусій В.Б. <i>ДО ПИТАННЯ ПРО ЖАНРОВУ ПРИРОДУ КАЗКИ МИХАЙЛА ЖУКА «ВОДИЧКА МОЛОДИЧКА»</i>	191
Пена Л.І. <i>ВАСИЛЬ СІМОВИЧ ПРО СЛОВОТВІР</i>	205
Попова І.С. <i>СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОНІМІВ У ЩОДЕННИКОВОМУ ДИСКУРСІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА</i>	216
Савченко О.О., Ступницька Г.І. <i>КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	234
Урись Т.Ю. <i>ДИСКУРС ВІЙНИ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ</i>	246
Фомін Г.Г. <i>«ДЗВОНИКИ ДЗВОНИТИМУТЬ ВІЧНО» («THE BELLS WILL SOUND FOREVER») ТОМАСА ЛІГОТТИ ТА ПРИТЧА</i>	260

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

- Hrishko-Dunaievska V.A., Moroz N.V., Miroshnichenko V.I.** 270
*INTEGRATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN
TEACHING THE HUMANITIES TO FUTURE BORDER GUARD
OFFICERS*
- Kulchytska N.Ye., Kulchytskyi R.V.** 282
*THEORETICAL ASPECTS OF THE FORMATION OF
PROFESSIONAL QUALITIES OF THE HEAD OF THE
EDUCATIONAL INSTITUTION (COMPETENT APPROACH)*
- Olendra N.B.** 303
*TEACHING PATHWAYS: ESSENTIAL SKILLS FOR 21ST
CENTURY TEACHERS*
- Ostrovska M.Ya.** 320
*CREATIVE TECHNOLOGY IN THE MANAGEMENT OF
EDUCATIONAL INSTITUTION LEADERS*
- Акімова О.В., Сапогов М.В., Гапчук Я.А.** 329
*СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ*
- Алексєєнко Т.Ф., Сватенков О.В.** 339
*ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДІВ
ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ У ПЕРІОД ВОЄННОГО
СТАНУ*
- Артемчук Л.М., Овчаренко О.А., Ращупкіна Л.Л.,
Деньга Н.М., Чемерис О.А.** 350
*ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ
ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Баличева Н.В.** 362
*СПОСІБ ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЙОГО ВПЛИВ
НА ЗДОРОВ'Я*
- Башкір О.І., Денисенко А.О.** 372
*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

Бержанір А.Л. <i>ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ ЯК ЧИННИКА СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ</i>	383
Білик Л.В., Маруш І.В. <i>ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ</i>	393
Бойко І.М. <i>КОМПЛЕКС МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПОДАЛЬШОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА</i>	401
Бурчак Л.В. <i>ЗМІСТ І СТРУКТУРА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	413
Волошина О.В., Зелінський В.Ю. <i>РОЛЬ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	424
Горопаха Н.М. <i>ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	436
Дзевицька Л.С., Лобода О.В., Чаплінська Н.О. <i>ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	451
Діомідова Н.Ю., Частник О.С. <i>ІМІДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЙОГО ПОБУДОВА</i>	462
Єсіпова О.О., Гончаров Є.І. <i>ДОРОЖНЯ КАРТА, ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	472
Єсіпова О.О., Карпенко С.І. <i>ПОНЯТТЯ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ В НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	480

- Жулковський В.В., Матвійчук В.П., Штикун О.В.** 489
*ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДІАСПОРІ*
- Зайцева С.С., Руденко Н.В.** 503
*МОБІЛЬНІ ГАДЖЕТИ ТА ЇХ ЗАСТОСУНКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТРУМЕНТ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ІНОЗЕМНОЇ*
- Іванюк Г.І., Антипін Є.Б., Венгловська О.А., Куземко Л.В.,
Савченко Ю.Ю.** 518
*ЗМІСТОВО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСОБИСТІСНОГО ТА
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ*
- Ішутіна О.Є., Чернікова Ю.О.** 540
*ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ: ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПОНЯТТЯ*
- Калиняк М.М., Мочалов Ю.О.** 551
*ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ
ВИЩОЇ ШКОЛИ. ДИСКУСІЯ*
- Коваль Д.С.** 575
*РІВНІ СФОРМОВАНOSTІ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ ТА ПРАВОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ*
- Кривда В.С.** 587
*НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ*
- Кузнецова Г.П.** 599
*ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВОЗНАВСТВА ДАВНЬОГО
ЄГИПТУ ЯК ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ КЕЙС*
- Лінь Ваньї, Васильєва О.В.** 620
*ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТ-
НОСТІ ЗДОБУВАЧІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ
ПІДГОТОВКИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ*

- Марчук О.О., Мельничук Л.Б., Шкабаріна М.А.** 634
*ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ*
- Михайлюк Н.В., Драган О.А., Мохамед Ламааши,
Баласанян О.Д.** 645
*ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
БАКАЛАВРІВ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ
ПРОСВІТНИЦЬКИХ ТА КУЛЬТУРНО-МАСОВИХ ЗАХОДІВ*
- Новікова Т.Д., Довгопола Л.І.** 658
*ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ У КУРСІ ХІМІЇ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ*
- Павлюк І.С., Долиніна М.М., Кульгук Д.В., Коляденко С.А.** 673
*ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО ГАНДБОЛУ
В СВІТІ ТА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ В УКРАЇНІ*
- Прокопова О.П., Павельчук Ю.Ф., Павловський Е.П.** 684
*СТАНОВЛЕННЯ УСПІШНОГО ФАХІВЦЯ – РЕЗУЛЬТАТ
ЯКІСНОГО ВИКЛАДАННЯ У ЗВО*
- Романенко О.В., Заболотська І.О.** 697
*ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ У СТУДЕНТІВ
НЕЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З
ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ*
- Семко Л.В.** 711
*ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
БАЯННО-АКОРДЕОННОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ*
- Скрипник Н.І., Гарбар С.В.** 722
*ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ*
- Ставицький О.М., Мірошніченко В.І.** 737
*КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ІНСТРУМЕНТ УСПІХУ В
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА-
ПРИКОРДОННИКА*

Федоряченко Л.Б., Волотовська Т.П. 748
*КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ*

Фенцик О.М. 760
*ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ТА КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ
ОСВІТИ ДО ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ З УЧАСНИКАМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ*

Чиченьова О.М., Лукачина А.В., Новікова І.В. 772
*МОНІТОРИНГ ОЦІНКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ТА
ЇХ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ В УМОВАХ
СЬОГОДЕННЯ*

Чубук Р.В. 783
*АНАЛІЗ СФОРМОВАНOSTІ ЕМПАТІЙНО-РЕФЛЕКСИВНОГО
ТА МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОГО КРИТЕРІЇВ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ*

Шевченко Ж.М. 799
*ВИКОРИСТАННЯ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ РЕСПУБЛІКИ
ПОЛЬЩА У ВІТЧИЗНЯНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ*

**Шевченко І.А., Костенко Д., Молчанюк О.В., Вереш М.,
Кланічка Ю.В.** 815
ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Шелепко Г.В. 831
*ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬО-
КОНСТРУКТОРСЬКИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ*

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Бзунько Г.Б., Петруня-Пилявська Н.А. 846
*ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ВИЩОЇ КРАЙОВОЇ ШКОЛИ
ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У ЛЬВОВІ (СЕРЕДИНА 19 ст. - 1914р)*

УДК 354:328.185

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5\(11\)-772-782](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11)-772-782)

Чиченьова Оксана Миколаївна старший викладач кафедри технологій оздоровлення і спорту, Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, проспект Перемоги 37, м. Київ, 03056, тел.: (097)994-43-59, <https://orcid.org/0000-0003-1551-9799>

Лукачина Анатолій Васильович старший викладач кафедри технологій оздоровлення і спорту, Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, проспект Перемоги 37, м. Київ, 03056, тел.: (097) 994-43-59, <https://orcid.org/0000-0001-5360-1844>

Новікова Ірина Василівна старший викладач кафедри технологій оздоровлення і спорту, Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, проспект Перемоги 37, м. Київ, 03056, тел.: (097) 994-43-59, <https://orcid.org/0000-0002-9032-1910>

МОНІТОРИНГ ОЦІНКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ТА ЇХ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Анотація. В роботі розглянуті питання по визначенню ролі фізичної культури, фізичного виховання у системі навчального простору для здобувачів освіти будь-якого рівня. Протириччя, що виникають між державними, регулювальними цю сферу діяльності (наказами, постановами, рекомендаціями, концепціями, стратегіями) документами, які затверджені Кабінетом Міністрів України, Верховною Радою України, Міністерством освіти і науки України та існування фізичного виховання на практиці, в закладах вищої освіти, здебільшого розрізняються і не мають спільного погляду у навчальному процесі. Багато в чому, кожен освітній заклад є певним заручником обставин (наприклад, заклад не має спортивні споруди, приміщення, спортивного реманенту), або ставлення керівництва вищої школи до активного способу життя молоді не завжди вітається і сприймається, як особисті

досягнення студента, а інші позитивні впливи (спілкування, спортивні досягнення, які додатково надають популярності, престижу закладу) вважаються не важливими і не заслуговують особливої уваги. Іноді, заклади вищої освіти в нашій країні, які мають однакові напрямлення, майже однакові назви, що залежать від місця їх розташування, але вони мають кардинально різні погляди, види, форми, засоби навчання з фізичного виховання і відрізняються між собою в рази.

Чи можливо навести відповідний порядок, послідовність, систематичність, єдність систем фізичного виховання, визначення статусу дисципліни (обов'язкова, вибіркова, факультативна, секційна, практична, теоретична) для навчальних закладів будь-якого напрямлення, в умовах сьогодення і на майбутнє?

В статті надані звіти по проведенню контрольних іспитів з фізичної підготовки здобувачів вищої освіти. Наведені результати, які отримали англійські вчені про вплив рухової активності на академічну успішність у навчанні школярів. Надані до розгляду і порівняння показники з фізичної культури і спорту у різних країнах Європи та України.

Можливо, в зв'язку з сьогоdnішніми обставинами (війна, пандемія), зараз не на часі інформувати суспільство про незадовільний стан здоров'я, фізичної підготовленості молоді, однак ми маємо заздалегідь передбачати, прогнозувати і намагатися по мірі можливості виправляти дані ситуації, обговорювати кожен крок, який направлений на покращення здоров'я людини, її гармонійного розвитку, її адаптованість до фізичної працездатності, збільшення мотивації до ведення здорового, активного способу життя.

Ключові слова: здобувач вищої освіти, здоров'я, фізична працездатність, навчальна дисципліна, заняття, самозбереження.

Chichenyova Oksana Mykolaivna Senior lecturer at the Department of Health and Sports Technologies, National Technical University of Ukraine "Ihor Sikorskyi Kyiv Polytechnic Institute", Peremogy Ave., 37, Kyiv, 03056, tel.: (097)994-43-59, <https://orcid.org/0000-0002-9032-1910>

Lukachyna Anatoliy Vasylyovych Senior lecturer of the Department of Health and Sports Technologies, National Technical University of Ukraine "Ihor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Peremogy Ave., 37, Kyiv, 03056, tel.: (097) 994-43-59, <https://orcid.org/0000-0001-5360-1844>

Novikova Iryna Vasylivna Senior lecturer of the Department of Health and Sports Technologies, National Technical University of Ukraine "Ihor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Peremogy Ave., 37, Kyiv, 03056, tel.: (097) 994-43-59, <https://orcid.org/0000-0002-9032-1910>

MONITORING OF THE ASSESSMENT OF THE HEALTH STATE OF THE RECIPIENTS HIGHER EDUCATION IN THE SYSTEM OF EDUCATIONAL SPACE AND THEIR INDICATORS OF PHYSICAL WORKABILITY IN TODAY'S CONDITIONS

Abstract. The paper examines the issues of determining the role of physical culture, physical education in the system of educational space for students of any level of education. Contradictions arising between state documents regulating this field of activity (orders, resolutions, recommendations, concepts, strategies) approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Verkhovna Rada of Ukraine, the Ministry of Education and Science of Ukraine and the existence of physical education in practice in higher education institutions, mostly differ and do not have a common point of view in the educational process. In many ways, every educational institution is a certain hostage of circumstances (for example, the institution does not have sports facilities, premises, sports equipment), or the attitude of the higher school management towards the active lifestyle of young people is not always welcomed and perceived as personal achievements of the student, while others are positive influences (communication, sports achievements, which add to the popularity and prestige of the institution) are considered unimportant and do not deserve special attention. Sometimes, institutions of higher education in our country, which have the same directions, have almost the same names, depending on their location, but they have radically different views, types, forms, means of training in physical education and differ from each other in many ways.

Is it possible to provide the appropriate order, sequence, systematicity, unity of physical education systems, determination of the status of the discipline (mandatory, selective, optional, sectional, practical, theoretical) for educational institutions of any direction, in the conditions of today and for the future?

The article provides reports on the conduct of control exams on physical training of students of higher education. The results obtained by English scientists on the influence of motor activity on the academic performance of schoolchildren are presented. Indicators of physical culture and sports in different countries of Europe and Ukraine are provided for consideration and comparison.

Perhaps, in connection with today's circumstances (war, pandemic), now is not the time to inform society about the unsatisfactory state of health and physical fitness of young people, but we should anticipate, forecast and

try to correct these situations as much as possible, discuss each a step aimed at improving human health, its harmonious development, its adaptability to physical capacity, increasing motivation to lead a healthy, active lifestyle.

Keywords: higher education seeker, health, physical capacity, academic discipline, occupation, self-preservation.

Постановка проблеми. Усім відомо, що фізична культура, фізичне виховання, рухова активність розглядається, як життєва необхідність кожної сучасної людини. Ці важливі сторони діяльності сприяють збереженню і покращенню здоров'я, підтримки високого рівня працездатності, формування гармонійного розвитку, загальнокультурних цінностей індивідууму.

Спорт, фізична культура є невід'ємною частиною життя мільйонів європейців та суспільства всього Світу. Перший політичний документ направлений на спортивну діяльність в ЄС, був прийнятий в 2007 році і мав назву "Біла книга по спорту" де зазначалася політика, охоплення інформаційних просторів, забезпечення реалізації програм по популяризації та залученню населення до активного способу життя, покращення фізичної працездатності тощо.

Завдяки моніторингу інформаційних джерел та отримання певних цифрових показників, можливо навести деякі порівняння, щодо розвитку фізичної культури і спорту в різних країнах Європи:

-Німеччина. Статистичні звіти за 2019 рік Німецької Олімпійської Спортивної Конфедерації довели, що 25-30% (більше 28млн. осіб) населення є членами спортивних організацій (клубів) і такий показник зростає щорічно на 5-6%;

-Франція. 36млн. населення країни систематично відвідують заняття з фізичної культури, 15млн. з них є ліцензованими членами 175000 клубів з різних видів спорту;

-Англія. З 1918 року створена асоціація BUSA це спортивна студентська спілка, до лав якої можуть бути зараховані студенти будь-якої вищої школи (на сьогоднішній день понад 300 організацій входять до складу асоціації, серед яких є і федерації з багатьох популярних видів спорту). Позавідомчий державний орган Департаменту Англії у справах культури, ЗМІ, і спорту отримує щорічну, значну фінансову підтримку для розвитку, як від державних органів, так і від великої кількості спонсорів (наприклад: спортивною лотереєю країни перераховано відомству, у 2012-2017 роках, понад 1 млрд. фунтів).

В усіх країнах сучасної Європи, фізична культура і спорт, відсутність шкідливих звичок і рухова активність стали обов'язковою

складовою особистості молодих, сучасних і цілеспрямованих людей. Держави є надійним гарантом розвитку і популяризації фізкультурно-оздоровчих напрямків, заходів, спортивної діяльності населення будь-якого віку.

В Україні згідно наданих показників статистичної звітності з фізичної культури і спорту за 2019р. (за формою №2- ФК), до початку пандемії та війни визначено, що кількість осіб, які охоплені фізкультурною, оздоровчою, спортивною діяльністю в країні становить 14,7% від загальної чисельності населення країни (2018р.-14,3%; 2017р.-13,7%). Тобто темпи зростання, охоплення більшої кількості населення активною руховою діяльністю, проходять дуже повільно і як наслідок такого ставлення, українці перебувають на 93 місці за рівнем здоров'я населення із 169 країн Світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел за останні 10-15 років доводить, що здоров'я здобувачів будь-якої освіти це недостатньо вивчений аспект їхнього життя. І якщо дослідження соціальних факторів здоров'я дітей та підлітків стають більш ґрунтовними, продуктивними, то щодо здоров'я молоді і студентства зберігається дефіцит інформації, пов'язаний з примітивністю медичних, дослідницьких можливостей.[1] Більше того, захворюваність молодих людей загалом та студентської молоді зокрема, має латентний характер тобто процеси, що відбуваються перебувають у прихованому стані, не проявляючи себе певний час, тому і унеможлиблює, і не піддається достовірному аналізу. Крім того, складно оцінити справжній стан здоров'я абітурієнтів, оскільки існує проблема формального заповнення типових медичних довідок. На думку багатьох науковців, дослідження здоров'я студентів носять фрагментарний характер, а дані офіційної статистики з цієї проблеми важкодоступні з організаційних причин і не відображають реалії сьогодення. Водночас, тема студентського здоров'я набуває особливої актуальності. Сучасна молодь живе та розвивається в епоху соціально-економічних змін, інноваційних технологій та кризових умов ХХІ сторіччя.

Еколого-економічний стан країни та її політична нестабільність спровокували зростання асоціальних явищ у студентському середовищі, таких як наркоманія, куріння, надмірне вживання алкоголю, захворюваність на СНІД. Результати досліджень стверджують, що ще до вступу у заклади вищої освіти, здоров'я молодих людей ослаблене під впливом різних несприятливих чинників - екології, способу життя, рівню благополуччя, тощо.[2] Результати досліджень свідчать про

необхідність посилення уваги до проблем охорони здоров'я студентів, які б передбачали використання сучасних, оздоровчих технологій у організації освітнього процесу.

Мета статті - моніторинг визначення рівня здоров'я здобувачів вищої освіти в навчальному просторі та моніторинг стану фізичної підготовки студентської молоді, способи і рекомендації по вирішенню даних проблем.

Виклад основного матеріалу. Давньогрецький філософ Платон писав про соціальне призначення фізичної культури і спорту, вказуючи на них як на біологічну необхідність та потребу, як на засіб реалізації вродженого (природного) імпульсу рухів і способів звільнення від агресії, яка властива будь-якій людині. Використання ігор, спорту задля пом'якшення і подолання почуттів тривоги і самотності, застосовувалося з давніх часів. Фізична культура і спорт, в сучасній Україні, є частиною загальної культури і в своєму розвитку знаходиться під впливом девіантності суспільної свідомості. Якщо, людиною керують три види енергії - ментальна, сексуальна, фізична то головну роль відводять фізичній енергії, яка безперечно повинна розвиватися за законами естетики. Демократичні країни наголошують, що Людина - творець, професіонал, фахівець і є нині головною коштовністю держави та має бути розвинена, як душею, так і тілом. Метою навчальної дисципліни "Фізичне виховання" в закладах вищої освіти є формування соціально-особистісних компетенцій студентів у галузі здорового способу життя, рухової активності, гармонійного розвитку. Ці знання і навички допоможуть здобувачу освіти зберегти здоров'я і підготують до майбутньої професійної діяльності.[3]

Навчальний процес з дисципліни "Фізичне виховання" здійснюється на підставі програм для закладів вищої освіти, які ґрунтуються на основних напрямленнях:

- вибірковості засобів (обрання улюбленого виду спорту, підбір та дозування навантаження, різноманітність фізичних вправ) з урахуванням показань та протипоказань;

- формування у студентів вольових компонентів, інтересу, активності та об'єктивної потреби у регулярних заняттях з фізичної підготовки;

- прийняття та засвоєння студентами знань з методики використання засобів фізичної культури і спорту у профілактиці захворювань, з контролю фізичного та функціонального стану організму;

- зміцнення здоров'я, корекція статури та постави, підвищення

функціональних можливостей, стійкості організму до несприятливих впливів довкілля.[4]

Атестація студентів і залік з даної дисципліни проводиться за вимогами, що вказані у силабусу поточного навчального року. У програмних вимогах практичного розділу, надаються ті види контрольних нормативів з фізичної підготовленості, які відповідають державним тестам та спроможностям здобувачів вищої освіти.

У 2018-2019 роках, після проведення контрольних нормативів з фізичної підготовленості, Міністерством освіти і науки України був наданий звіт по 1260 закладах вищої освіти щодо проведення заходу. Підсумки тестування виявилися невтішними - 77,4% студентів мають недостатній рівень фізичної підготовленості. Такі негативні результати на пряму пов'язані з кризою у національній системі освіти в області фізичного виховання та фізичної культури, які не відповідають сучасним вимогам і міжнародним стандартам.

Стан здоров'я студентів є динамічним процесом, який постійно змінюється під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів, поєднання цих впливів може призводити, як до його погіршення, так і до його покращення. Тому, оцінка стану здоров'я студентів, його психоемоційний настрій є обов'язковою частиною роботи викладача та неухильного дотримання основних напрямків навчальної програми з фізичного виховання.

Відомості про стан здоров'я студентів можливо отримати з наступних джерел інформації:

- показники захворюваності (лікарняні листи), звернення здобувачів освіти до амбулаторно-поліклінічних закладів за місцем проживання або до студентської поліклініки;

- результати планових профілактичних медичних оглядів студентів;

- дані наукових досліджень, проведених науковими колективами в окремих навчальних закладах;

- “щоденник самоконтролю студента”, “паспорт здоров'я студента”, де зазначаються оцінки функціональних проб на серцево-судинну і дихальні системи, антропометричні дані, індекс маси тіла, а також показники контрольних нормативів з фізичної підготовленості.

Звісно, що найкращими об'єктивними показниками стану здоров'я є дані медичних закладів під час проведення поглибленої диспансеризації студентів, за умови, якщо така можливість передбачена. Наприклад, в деяких, освітніх осередках є студентські поліклініки, які співпрацюють з викладачами фізичного виховання і надають значну

допомогу у визначенні поточного стану здоров'я здобувачів вищої освіти. За отриманими даними, абсолютно здоровими можна вважати не більше 25,0% студентів. За результатами статистичного аналізу проведених в багатьох закладах вищої освіти, склад спеціальної медичної групи та груп лікувальної фізкультури збільшилися в рази, протягом останніх 10 років це зростання з 18,0% до 27%.

За декілька десятків років ХХІ сторіччя, висновками багатьох досліджень медиків та науковців доведено, що найбільша кількість здобувачів освіти мають захворювання (відхилення від норми) органів зору понад 25,0%, на другому місці цієї сумної сходинки перебувають захворювання серцево-судинної системи та органів дихання - 21,0%. До списку також потрапили захворювання опорно-рухового апарату, органів дихання, щитовидної залози, ожиріння, цукровий діабет та ін.

Дані дослідження свідчать, що за час навчання у здобувачів освіти відбувається подальше погіршення здоров'я, обумовлене як об'єктивними факторами, пов'язаними з організацією і тривалістю навчального процесу; структурою навчального навантаження; зростаючою психоемоційною напругою; нерегулярним харчуванням; недотриманням режиму роботи і відпочинку; зниження рухової активності та інших причин. І суб'єктивними чинниками, які залежать від особистості студента, його вихованням, поведінкою у побуті, рівнем відповідальності і дисциплінованості у навчанні, у збереженні власного здоров'я, рухової активності тощо. Як свідчить статистика, по закінченні навчання тільки половина випускників можуть вважатися практично здоровими.[5]

Такі цифри досліджень мають занепокоїти суспільство, а також доводять про необхідність розробки ефективних методик направлених на підвищення рівня здоров'я, культури здорового способу життя молоді та їх інтеграцію до особистісно-орієнтованого і професійно спрямованого навчального процесу. Освітня система має створювати певні умови, які б сприяли формуванню культури здоров'я, "моди" на ведення здорового способу життя студентської молоді. Розробка і оновлення програм, поширення знань і навичок у підтримці здоров'я на належному рівні, залучення молодих людей до громадських акцій направлених на збереження здоров'я, удосконалення культури спілкування поволі затверджують життєві цінності молоді людини, розкривають її творчий і духовний потенціал, проектують поведінку і відношення до оточуючих, до соціуму у майбутній професійній діяльності.

Сьогоднішні реалії демонструють зростання негативного впливу

довкілля на рівень здоров'я учнівської та студентської молоді. Аварія на Чорнобильській АЕС завдала багато лиха країні і населенню. Території зазнали глобального забруднення радіоактивними ізотопами і ці наслідки катастрофи торкнулися всіх сфер життєдіяльності людини. Прес-служба Національної Екологічної Ради України наголошує, що Глобальний Альянс з питань здоров'я та забруднення (ГАНР) надав Україні четверте місце серед європейських країн за кількістю смертей, зумовлених забрудненням довкілля. В країні, щорічно вмирає близько 60 000 осіб через незадовільний екологічний стан. За оцінками українських медиків та екологів ці цифри занижені насправді, смертність майже вдвічі вища.

Багатьма вченими обґрунтовано доведено доцільність використання засобів рухової активності, занять з фізичної культури і спорту для підтримки певного рівня здоров'я мешканців територій радіонуклідного забруднення. Зафіксовані позитивні зміни внаслідок систематичного виконання фізичних вправ, рухової активності, також спостерігається обмеження впливу патогенних дій чинників Чорнобильської катастрофи на людину.

Науковці з Великої Британії, нещодавно проводили дослідження серед учнів школи щодо впливу рухової активності, фізичної культури і спорту на академічну успішність у навчанні. Фізична активність, з точки зору дослідження розглядалася, як рухова активність школярів, які у вільний час відвідували заняття у секціях з улюбленого виду спорту, або відвідували гуртки з танців, або систематично, самостійно виконували певні комплекси фізичних вправ, руханки, тощо. Механізми того, як фізична активність впливає на академічні досягнення, ще не достатньо досліджена і не має остаточних визначень. Припускається, що позитивні впливи на академічну успішність здійснюють безпосередньо самі заняття з фізичного виховання, або виконання комплексів з фізичних вправ, або додаткові, навчально-виховні, спортивно-масові заходи, які гармонійно поєднані з основним навчальним процесом. Такі різні способи впровадження фізичної активності в закладах освіти, здатні позитивно вплинути на учнів та підвищити якість навчання.

Результатами проведеного дослідження є висновок, що існує невеликий позитивний вплив фізичної активності на академічну успішність (+1 місяць). Вплив на досягнення у навчанні, значно варіюється між різними руховими напрямками і діяльністю. Наприклад, ігрові види спорту надали більшого впливу на успішність у навчальному процесі, збільшилось активне сприйняття нової

інформації, покращилась дисципліна, відповідальність, відкритість дітей до спілкування, відповідно змінилася і поведінка школярів та самооцінка особистості. Є докази того, що участь в спортивних заходах школи, значно збільшили відсоток відвідування освітнього закладу, що позначилось на академічних успіхах.

Тож, отримані підсумки різних досліджень ще раз доводять про позитивний вплив фізичного виховання, фізичної культури, спорту, рухової активності на різні сторони життєдіяльності молоді і зниження обсягу навчання, у освітньому процесі, задля досягнення інших цілей є неприпустимим і призводить до глобальних, негативних наслідків у становленні людини майбутнього.

Висновки. З метою створення для здобувачів освіти будь-якого рівня, належних умов для занять з рухової активності, формування позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом як до важливої складової здорового способу життя і гармонійного розвитку кожної людини, необхідно розвивати і удосконалювати освітні, навчальні програми, плани, коригувати критерії оцінювання умінь та навичок з фізичної підготовленості, використовувати комп'ютерні технології по розробці індивідуальних планів для учнів, які намагаються підвищити свої спортивні результати. Створення нової моделі мотивації здобувачів освіти до занять, формування сталої потреби у щоденній руховій активності є вагомим внеском по подоланню хвороб сучасності - гіпокінезії, гіподинамії. Ці зусилля і зміни мають стати основним засобом по формуванню і розвитку у здобувачів освіти фізичних якостей, відповідального їх відношення до власного здоров'я, до інтересів суспільства, країни, розвитку національної ідентичності.

Література:

1. Віхляєв Ю. М. Методичні матеріали до теоретичного розділу дисципліни "Фізична культура для студентів всіх факультетів НТУУ КІП" Київ, Політехніка, 2006, с.88.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року." 2021, //№ 193.
3. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України." 2005, //№1045
4. Постанова Кабінету Міністрів України "Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року." 2020. //№1089.
5. Овчаренко Т. Г. Система самостійної роботи студентів у курсі «Теорія та методика фізичного виховання». Навчальний посібник. Луцк. «Вежа», 2002, с.31.

References:

1. Vikhlyayev Y. M. (2006) Metodychni materialy do teoretychnogho rozdilu dyscypliny "Fizychna kul'tura dlja studentiv vsikh fakul'tetiv NTUU KPI" [Methodical materials for the theoretical section of the discipline "Physical Culture for students of all faculties of NTUU KPI"] Kyiv. "Polytechnic" , 88 [in Ukrainian]
2. Nakaz Mnisterstva osvity i nauky Ukrainy "Pro zatverdzhennja Rekomendacij shhodo stratehichnogho rozvytku fizychnogho vykhovannja ta sportu sered studentsjkoji molodi na period do 2025 roku."(2021) [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On approval of the Recommendations on the strategic development of physical education and sports among student youth for the period up to 2025."] (№ 193) [in Ukrainian]
3. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy "Pro zatverdzhennja Porjadku provedennja shhorichnogho ocinjuvannja fizychnoji pidghotovlenosti naselennja Ukrainy."(2005) [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On approval of the Procedure for conducting annual assessment of physical fitness of the population of Ukraine."] (№1045) [in Ukrainian]
4. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy "Stratehija rozvytku fizychnoji kul'tury I sportu na period do 2028 roku"(2020) [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Strategy for the development of physical culture and sports for the period up to 2028."] №1089.
5. Ovcharenko T. G. (2002) Systema samostijnoji roboty studentiv u kursi "Teorija ta metodyka fizychnogho vykhovannja." Navchaiynyj posibnyk. [System of independent work of students in the course "Theory and methods of physical education".] Tutorial. Lutsk, "Tower", 33 [in Ukrainian]